

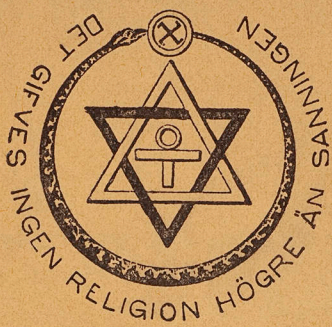
Teosofiska småskrifter. Årg. 1902

Sv. Saml. Teosofi Saml.

teosofiska
Saml.

ॐ

Teosofiska Småskrifter

utgifna af

FÖRENINGEN ORION

HÄFTET VII

INNEHÅLL:

Världshistoria, kungjord genom clairvoyanter.

Föredrag af *Georg Ljungström.*

Teosofiska Dikter

Af *Georg Ljungström.*

TEOSOFISKA BOKFÖRLAGET, STOCKHOLM.

Världshistoria kungjord genom klairvoyanter.

(Med anledning af Atlantis af Scott Elliot.)

Hvarje steg framåt, som den mänskliga kulturen tagit, har vanligtvis åtföljts af stora upptäckter, som vidgat vår synvidd beträffande denna vår värld och dess samband med universum.

Vi skåda nu med ett slags ömkan tillbaka på den tid, då man antog, att skapelsens tillvaro var inskränkt till de bekanta 6,000 åren, som uppgifvas i Moseböckerna, men ända tills i våra dagar har icke desto mindre vår historiska kunskap om mänsklighetens politiska och kulturella lif sträckt sig föga längre tillbaka i tiden än just dessa 6,000 år, om äfven de naturvetenskapliga upptäckterna gifvit vid handen, att jorden varit bebodd redan i en långt aflägsnare forntid. Då emellertid inga skrifna dokumenter från så aflägsna tider stått våra lärda till buds, och då andra kulturella minnesmärken från dessa åldrar dels helt naturligt endast sparsamt öfverlevat, dels utan skriftliga vittnesbörd varit svåra att identifiera med sin motsvarande tidsålder, har man för det mesta stannat vid det lösa antagandet, att mänskligheten före de 6,000 åren endast utgjorts af vilda stammar, hvilka ej förmått efterlämna någon historia värd detta namn. Enligt denna åsikt skulle mänskligheten hafva framlevat millioner år i djup okunnighet och vildhet, hvarefter helt plötsligt på vidt skilda ställen det underbara fenomen framträd, som vi kalla kultur, och som haft den

sällsamma försyntheten att börja just vid den tidpunkt, där våra historikers forskning för närvarande gjort halt.

Emellertid finnas mångahanda tecken till, att en sådan uppfattning är grundfalsk. Så ägde t. ex. Egypten en kultur, minst lika högt utvecklad vid den historiska tidens gryning, som någonsin senare under landets tillvaro som själfständig kulturstat. I analogi med alla erfarenheter af den mänskliga utvecklingen måste man härvid antaga, att mycket betydliga tidsrymder af civilisation tillryggalagts, innan en så hög odling framträdte ur ett rått urtillstånd. Då man vidare af historien vet, att kulturen ej utvecklar sig i en jämt stigande linie, utan i analogi med hela naturens evolution genom perioder af tillväxt och förfall, drifves man oundvikligen till det antagandet, att alla forntidens civilisationer haft en stor mängd föregångare af tillnärmelsevis samma grad och art som de hvarom vi känna besked. Man kan vidare draga den slutsatsen, att äfven vår europeiska kultur, med sin vetenskaplighet och sina tekniska skapelser, ej i mänsklighetens lif utgör en så enastående företeelse, som synes vara fallet, om man endast jämför densamma med de forntida kulturepoker, som falla inom den trånga ramen för vår västerländska historieforskning.

Men vår kunskap om mänsklighetens forntid har just i dessa dagar för första gången under vår kultur tagit ett jättesteg framåt; därvid icke allenast vidgande vår synvidd utöfver oerhörda förgångna tidsrymder, utan äfven genom nyheten i själfva den forskningsmetod, som tillämpas, öppnande utsikter för allt vidare framsteg af det mest betydelsefulla slag och så medels inledande en helt ny kulturepok. Jag hänsyftar härmed på de afslöjanden beträffande mänsklighetens förflutna lif, som nyligen kommit oss till del genom den teosofiska litteraturen, dels stödjande sig på ockultisternas hemliga arkiver, dels på framstående nu lefvande

klairvoyanters visioner af det förflutna, hvars bilder förvaras i naturens stora akasiska förrådshus.

Men, spørjer man, hvad för visshet äga vi, att ej alla dessa afslöjanden endast äro bedrägerier eller i bästa fall vilseledande feberdrömmar. Är dock ej måhända den gamla metoden för vår historieforskning, som stöder sig endast på fysiska vittnesbörd, bra mycket säkrare, om den äfven ej leder oss till så fjärran ängder?

Ja, det är nog sannt, att klairvoyanters utsago endast äger full bevisande kraft för dem själfva, men en mängd sannolikhetskäl kunna dock andragas för att här åsyftade personer torde vara i besittning af sanningen beträffande jordens forntid. För hvar och en som fördomsfritt studerat de delar af det teosofiska tanke-systemet, som numera framlagts för världen, ligga dessa skäl i öppen dag. När man betänker detta systems oerhörda räckvidd, dess genomgående logiska konsekvens och dess enastående förmåga att bjuda en sinnet förlösande förklaring på de djupa lifsfrågor, som sedan årtusenden kvalt den forskande människoanden, så förefaller det i sanning föga troligt, att samma personer, som i egenskap af *utvalda* sändebud från bakom stående ännu högre väsenden, tillfört världen ett sådant element af sanning och skönhet — att så utvecklade andar i här ifrågasatta fall, då det gäller att afslöja forntidens mysterier, skulle fara med bedrägeri eller hänge sig åt tomma feberfantasier.

Det är ju visserligen en sanning, att vår europeiska historieforskning är god att hafva till hands — så långt den räcker — men härvid uppstår nu den frågan — är hon tillräcklig, d. v. s. kan hon med ett vetande, som motsvarar vår andliga utvecklingsgrad, på lämpligt sätt främja vår själs vidare utdanning och gifva oss de anvisningar och lärdomar, beträffande mänsklighetens väg genom tiderna, som vi oundgängligen behöfva, om vi ej skola fara alldeles vilse. Om man ovillkorligen måste genomvandra en viss nejd och har tillgång till en full-

ständig karta öfver endast en ringa del däraf, nödgas man ju att för den öfriga vägen lita på vägvisares utsago.

Skall mänskligheten kunna enligt en förnuftig uppfattning af sitt läge gestalta sin kommande utveckling här på jorden, så varder det en allt mer trängande nödvändighet, att hon får kunskap om sitt förflutna. Hur skall den moder, som aldrig sett eller hört talas om ett barns skötsel, kunna på lämpligt sätt uppfostra sin afkomma. Om mänsklighetens ledande personligheter ej genom en mera vidsträckt kunskap i historia undervisas om, huru det gestaltar sig, när nya epokgörande krafter och kulturströmningar tränga till tillväxt inom mänskligheten — hvilka bland dem, som böra främjas, enär de enligt det förflutnas vittnesbörd skola varda till släktets fromma, och hvilka som måste med alla krafter motarbetas såsom ledande till visst fördärf — huru skola de kulturella förarne då kunna på ett tillfredsställande sätt fylla sitt värf, att rätt leda de än så länge i andligt afseende barnsliga individerna och folken framåt.

Vår kultur befinner sig just nu i ett sådant läge, där en mer vidsträckt historisk erfarenhet varder oundgänglig. Ständigt framträda på dagordningen nya politiska, sociala och vetenskapliga frågor, om hvilkas afveckling det lilla brottstycke af mänsklighetens historia, som är för oss tillgängligt, vet så godt som intet. Likväl måste vi ju gå vägen framåt mot det fjärran målet. — Alltså, där våra »historiska kartor» upphöra, gifves ej bättre råd än att lyssna till sådana hederliga vägvisare, som från annat håll erhållit kunskap om, hur landet är beläget. Gäller det religion och materialism, socialism och klassvälde, den moderna uppfostringsfrågan och nya sällsamma psykiska krafters framträdande hos ett ständigt växande antal personer, eller hvilka historiska företeelser som hälst, de där af somliga märkesmän framställas såsom främjande, af andra såsom hämmande en sann utveckling — vore det

ju af allra högsta betydelse för statsmannen eller den bildade medborgaren, som deltagar i sitt lands styrelse, att veta besked om forntida kulturepoker, då likartade företeelser framträd och i nationernas lif så att säga fått löpa banan ut till sina yttersta konsekvenser, goda eller onda. Genom att tillämpa kunskapen om forntida resultater af ifrågavarande sträfvanden på förhållandena i vår tid skulle man åtminstone äga någon ledtråd, skulle med stöd af sin kännedom om det grundväsentligt likartade i människonaturens anläggning fordom och nu kunna veta, hvad man hade att vänta och till hvilka delar det vore rådligt att söka realisera en folkmening eller att motarbeta densamma.

Nu famlar man så godt som helt och hållet i blindo. Därför kan också lätt nog resultatet varda, att man endera dagen helt oförväntadt störtar ner i en afgrund, och man är måhända redan i färd med att halka utför branten, som leder dit, utan att ana detta.

Här framställer sig nu spørgsmålet: äga vi, som ej uppnått clairvoyans, ingen annan möjlighet, att få veta sanningen om mänsklighetens aflägsnare forntid, än okritisk förlitan på auktoriteter inom klarseendets gebit. Måhända gifves dock en sådan möjlighet. Ty, är det storslagna teosofiska tanke-systemet i hufvudsak öfverensstämmande med naturens realiteter, då hafva vi ju alla själfva varit med om och bevittnat forntida världshändelser, och om vi äfven ej äga något direkt minne nu af sådana upplevelser i förflutna lif, hafva vi dock helt visst, åtminstone de mera andligt försigkomne bland oss, en utvecklad instinkt, att härvid skilja sanningen från lögnen, då vi höra fordom för oss kända händelser genom clairvoyanter ånyo framställas — händelser, som en gång tagit hela vårt lifes intresse i anspråk och sålunda djupt inpräglats i vår själ. Liksom en person, hvilken varit en skicklig musiker i forna jordlif, med lätthet kan skilja den ena tonen från den andra och af instinkt är kompetent

att afgöra, hvad som är musikalisk harmoni eller disharmoni, så torde äfven en människa, som under forna världsåldrar varit en bildad man, som med intensivt intresse följt de politiska och kulturella tilldragelserna och inhämtat kunskap om deras följder och orsaker, då hon i detta lif får höra t. ex. Atlantis historia förtäljas å nyo — af instinkt i betydande mån kunna afgöra huruvida berättelsen i stort sedt är sann eller falsk. Härmed menas ej att en sådan person nödvändigt behöfver åter påminna sig det eller det rikets namn och öden, men han ser nog ändå om berättaren är en bedragare. Ty i så fall låta i hans historia orsak och följd ej inpassa sig enligt det medvetande om lagarne för den historiska processens förlopp, hvilket åhöraren genom forntida studier och iakttagelser hos sig utvecklat, och hvilket medvetande upplifvas till aktuell bedömande verksamhet, då händelser förtäljas, som i det verkliga lifvet om satt ifrågavarande lagar i yttre skickelser. Så kan äfven den födde musikern, då han hör toner anslås, genom sin intuition afgöra, om de äro harmoniska, ehuru han ej påminner sig ha hört samma melodi förut.

Jag vågar alltså förmoda, att de afslöjanden, som nu genom den Hvita logens försorg göras beträffande mänsklighetens lif under årmillionerna, ej äro blott till lyst, ej heller äro blott till gagn för utdanningen af några få högt stående individer, som på ett eller annat sätt kunna själfva fullfölja dessa afslöjanden, utan att det är meningen, att vi alla, som äga något intresse af och förmåga att hvar i sin stad deltaga i det kulturella och politiska lifvet, skola hämta de lärdomar därur, som vi med ansträngande af hela vår fattningskraft äro i stånd till. Om man genom otaliga berättelser om nationers uppblomstring och fall under de mest skiftande omständigheter, äfven under kulturepoker, som i betydande mån likna vår egen, slutligen får klart för sig, hvilka som äro de inre drivvande krafterna och hvilka de förödande andliga sjukdomsbacillerna

i mänsklighetens hela åskådningssätt och viljeriktning, då skall man som först varda i stånd att verkligt planmässigt arbeta för framtiden, att såsom en stor tänkare säger sträcka sig efter det, som framantill är på ett helt annat sätt än nu, då man i andlig måtto lefver ur hand i mun.

Man må härvid ej invända, att då vår tids ledande män i alla fall inom sig äga erfarenheter från forna tiders historia, är det tillräckligt, att de i vår tid möta motsvarande situationer, för att denna latent erfarenhet skall varda aktuell och så medels sätta dem i stånd att fylla stundens kraf. Ty visserligen säger oss ju vårt högre jag eller samvetet i många fall, hvad som är rätt eller orätt, och visserligen gifvas intuitiva andar, som medels sin inre erfarenhet kunna förutsäga så godt som ofelbart, hur det ena eller andra politiska och sociala experimentet kommer att praktiskt gestalta sig, men dels är det ej alls säkert, snarare motsatsen, att sådana personer i det yttre politiska lifvet intaga den maktställning, att de kunna uppträda som auktoriteter, dels fordras det i alla händelser, om deras meningar skola varda åtlydda, att den stora mängden, som väsentligen saknar intuition, genom lämplig uppfostran och lämpliga förkunskaper göres mottaglig för en påverkan från kompetent håll. Det är detta uppfostrande kraf, som en mer vidsträckt kunskap om världens historia har att fylla, då en sådan kunskap icke allenast säger oss i hvilken riktning vi böra arbeta, utan äfven genom alla de skickelser och öden den skildrar, förser vår fantasi med upplysande konkreta bilder, illustrerande den bana vi hafva att följa.

Och det är ju en bekant sak, att dylika konkreta framställningar af en handlings sannolika framtida förlopp hafva vida större makt att böja motsträfviga sinnen, än ett blott abstrakt påpekande af rättsgrunder, eller blotta reflexioner öfver framtida möjligheter.

Om man t. ex. upplyses genom berättelser

om, hur de folk, hvilkas maktägande klasser af vinningslystnad pressat underklassens barn och kvinnor till öfveranstängande arbete i fabriker och handtverkerier, snart nog alla utan undantag försvagats och gått under, besegrade af mera ociviliserade stammar, hos hvilka trots deras lägre bildningsgrad i öfrigt, denna fruktansvärda oart ej fått genomtränga samfundslifvet, så menar jag, att man ej torde vara så motspänstig, som nu i Europa är fallet, då det gäller att genom lämpliga lagstiftningsåtgärder i tid hämma ungdomskraftens förödelse hos det uppväxande släktet.

Synpunkter hämtade ur det förgångnas historia och belysande andra viktiga nutidsfrågor skulle lätt kunna framdragas och skola helt visst komma att i en framtid göra god verkan, då kändedomen om den tack vare den Hvita logens försorg nu så utvidgade världshistorien blir mer allmän och beaktad. Läsaren hänvisas för vidare studier i ämnet till Atlantis historia af Scott Elliot, öfversatt till danskan.

Dröm och verklighet.

Ibland betydninglösa
Och underliga bilders spel,
Som natten plägar slösa
För slumrarns söfda själ,
En stämma stundom tränger
Med toner från det vaknas ängd
Och sällsamt sig bemänger
Med drömda sceners mängd.

Så i de drömmar alla
Med vildt och vilset sceneri,
Dem jordelif vi kalla
Och äro bundna i,
Vi stundom lyss till toner
Liksom från någon upplyst fest

I vidt aflägsna zoner,
Där anden varit gäst.

Men hur med domnad vilja
Vi sträfva, kan ej tanken fritt
Sin anings röster skilja
Från drömmens mareidit.
De i vår själ förblandas,
Och verkligheten kallas dröm,
Tills morgongryning randas
Utöfver tidens ström.

Den nya världen.

Där moln och böljor prunka
I kvällens dunkla rosenblod,
När solen synes sjunka
I hafvets vida flod,
Där bortom skogar susa
Och breder sig ett okänt land,
Helt fylldt af allt det ljusa
I aftonrodnans brand.

Likt fjärran moln, som simma
I blått och guld vid vesterns rand,
Midt i en hägring glimma
Dess fjällar hit ibland,
Och som i nattens drömmar
Där mängs en ton af spel och sång,
Så blandas från dess strömmar
Ett brus i hafvets gång.

Oss alla griper lusten
Till äfventyrlig upptäcktsfärd.
Vi lägga ut mot kusten
Af denna andra värld,
Men utaf hela raden
Ej någon kryssat hit igen,

Så mäktig är passaden,
Som drifver hän mot den.

Och om ibland kan hända
Dödsriket en Kolumbus haft,
Som mäktat återvända
Af inneboren kraft,
Så underbar en sägen
Han täljt om kusten, dit han drogs,
Och hvad han mött på vägen,
Att här han blott belogs.

De stora hädangångne.

Se våra kroppar näras
Af våra ättfäders stoft.
Till oss de återbäras
Som frukt och blomsterdoft.
Ja, själft den luft vi andas
Med välbehag i vårens fläkt,
Fick mången gång väl blandas
Med deras andedräkt.

Och när vi känsligt drömma,
Då deras själar med en våg
Af eter genomströmma
Vår omedvetna håg.
Hvar tankebild, som målar
Så bjärt en vägg i hjärnans sal,
Är sammanbrutna strålar
Af deras tankars tal.

Fast öga ej och öra
Förmå att fatta dem på jord,
Likväl de se och höra
Hvar gärning hvarje ord.
Ej deras kärlek hvilat,
Men ger oss städs osynligt hägn.

Han ned till stoftet silar
Likt sollyst sommarregn.

När till idol med många
Knappt kända namn vår förbön steg,
De kärleksfullt den fånga,
Stadd uppå vilsen väg,
Och allt, hvarom vi bedja,
Som himmelens och jordens lag
Ej bryter, de tillstädja
Med villigt välbehag.

Tvifvel.

Måhända sist, när anden
Har lemnat jordelivets sfär
Och hunnit andra stranden
Och varit bofast länge där,
Att denna zon vi ana
Så drömskön nu i rymdens sal,
Af gammal rotad vana
Oss synes kall och trivial.

Måhända samma ljusa
Och underbara drömmars mängd,
Hvarmed vi oss berusa
Vid tanken på de dödas ängd,
En gång förut vi närde,
Fast då de gällde jorden just,
När själarne begärde
Att födas hit till kamp och lust.

Måhända stridens hvimmel
Och ödets väf af brokigt garn
Oss lockat från vår himmel
Likt äfventyr ett lekfullt barn —
Då kampen var en saga,
Dess fors af skönhetssskum sågs höljd,

Men den han ned får draga,
Fördränks af kalla vågor sköljd. —

Dock tills mig må tillstädjas
Den efterträdda upptäcktsfärd,
Kan än jag hänryckt glädjas
Åt denna andra drömda värld.
Ån kring dess synrand spela
De skönsta strålar, ännu har
De dödas rike hela
Sin aningsfulla tjuskraft kvar.

Skilda meningar.

Fast så de alla mena,
Jag aktar ej ett grand därpå —
Att själen skall allena
Och öfvergifven genomgå
Den trånga mörka porten
Emellan tid och evighet,
Som leder till den orten,
Hvarom vår aning intet vet.

Nej blott i jordelifvet
Gör ensamheten hjärtat kval,
Så afstängdt öfvergifvet
Som fröt inom förstenadt skal.
När det af törst försmäktar
Och kärleksglöd, dess sorgsna röst
Knappt som ett eko mäktar
Förnimbart nå ett annat bröst.

Men uti döden alla
De hinder andens sträfvan stäckt,
Likt Brustna hylsor falla
Från hjärtats frö, till knoppning väckt,
Och inga moln förtaga
Ifrån vår syn de andar mer

Till himlen oss ledsaga,
Dem själen saligt återser.

Ja, när materiens lömska
Och dunkla rus vår själ är kvitt,
Förundrad åt sin glömska
Hon finner sig i vänners midt —
Hvad för vår aning farit
Likt skuggor matt och obekant,
Vi se, hur det har varit
Och är och varder evigt sant.

Uppå en enda timma
Af jubel utan mått och hejd
Uppklarnar lifvets dimma
Ifrån det obekantas nejd.
Men likt ett stoft, som mister
Sin glans, när flytt har daggens tår,
Så kroppens öga brister,
När själ'n till rymden återgår.

Makt och ära.

Skall äfven yttre lycka,
Som redan här slår ut i blom,
En gång min lefnad smycka
Med ära makt och rikedom,
Och skall från lifvets höjder,
Där allt i skönhets solsken ler,
Jag njuta känslans fröjder
Och allt jag fjärran vinka ser?

Jag må min brist bekänna,
Att dylikt lockar än min själ,
Men ej jag vill i denna
Världsålders mörka natt likväl
Ett sådant byte skifta,
Där rundt omkring mig sorg och nöd

All sinnets fröjd förgifta
Och kvälja yppigt öfverflöd.

Nej, må af visa makter,
Förgätna nu för ång'st och strid,
I än ej kända trakter
Och i en fjärran okänd tid
Där byggas utan like
En stat af kärlek och af rätt,
Ett tusenårigt rike,
Som hvar profet har förutsett. —

Och när där alla, alla
Till allra minst sin nödtorft fått —
De höga, som befalla —
Främst likväl de, som lyda blott —
Och ingen arm behöfver
Förhundra, stängd från mitt gemak,
Af häfvor, som bli öfver,
Mitt visthus proppas må till tak.

Då vill med sinneslättnad
Jag kväda rikedomens pris
Och njuta den till mättnad,
Tills, af erfarenheten vis,
Jag vet, att jordens gåfvor,
Som snärja oss likt gyllne garn,
Mot himmelrikets häfvor
Blott äro värdelösa flarn.

Och vet, att makt och ära,
När äfven skönast afundsfrött
Sin tjusning de beskära,
I kedjor blott vår längtan smidt,
Och vet, fast kärlek blommar
I timligt drifhus skönt en dag,
Han trår dock till en sommar
Af fritt och oförvanskligt slag.

Till mina kära.

Ö, när jag ser er så emot mig le
Och så er oskuldsfamn emot mig sträcka
Och tänker, hur jag skall er återse
Uti ett ljus, dit inga skuggor räcka
Och skåda då för tanken uppenbart,
Hvad saligt allt bak sådan blidhet gömmes:
Den verklighet, om hvilken redan drömmes
I tidens dunkla natt så himmelskt klart,
Jag fattar uti evig sannings skimmer,
Att lifvets grund ej tomhet var och svek,
Och att allt kval all ångest man förnimmer,
Försatt uti dess vilda böljelek,
Är blott ett barnsligt äfventyr att akta
Mot målets skönhet efter ändad färd,
Som sen vår själ får lågande betrakta,
I sällhetsdrömmar oupplösligt snärd.

Än middagens sol på fästet står,
Och ännu mig kärleken leder
I grönskande lunder in och trår
Till soliga scener af lifvets vår,
O I unga, som blomstrar hos eder.

Dock nalkas ren ålderdomens natt,
Då så månet anlet, som lyser
Emot mig vänligt och ungt och gladt,
Och så mången gestalt min arm tog fatt
I grafvarne falnar och fryser.

Men min kärlek ännu, som i forna dar,
I hjärtat höjer sin stämma,
Fast ej mer han till lifvets vår mig drar
Men hän till en zon mer underbar,
Där de gångna nu äro hemma.

Ty ej är det lien, fast så det tycks,
Hvaraf den trånande anden

Betvingas och sänkes i dödens Styx,
Nej, af minnesgod kärlek hjärtat rycks
Till vänner på andra stranden.

Skilda böner.

Du bedje, vet du ej bättre råd,
Om regn för din vissnande skörd,
Och står du högt uti himlens nåd,
Kanhända din bön blir hörd.

Det skadar väl knappast att ha försökt
Att tigga om mödans lön,
Men alltid svara gudarne trögt
Och halft på en sådan bön.

Men ser du en blick, som är skum och matt
Af brist uppå kärlekens ljus,
Som silar så svagt uti lifvets natt
Genom molnen till jordens grus,

Då bed, som i skälfvande hjärtekramp,
En annan, en skönare bön,
Och din andes glödande trånadskamp
Skall få hela himlen till lön.

Då bed om oändlig kärleks makt,
Lik en yrsel af himmelskt rus,
Att älska det, som vardt skumt och försagdt
Af brist uppå kärlekens ljus.

Och strax skall med hänryckt undran du se,
Hur gudarnes öra var spändt,
Liksom väntade de och hoppades de
På något, som ändtligen händt.

Och om äfven på hednisk mörk ritual
Du beder väl mången gång,

All luften är full af himmelsk koral,
Som stämmer in i din sång,
Som stämmer in i den brusande takt,
Hvari hjärtat jublande slår,
När det undfår oändlig kärleks makt
Till allt armt, som jorden försmår.

Plötsligt hopp.

Från vintriga vindar, som skärande ila,
Vi snart skola hvila
I ett bonadt och varmt och gästfritt hus,
Som vi gingo förbi ren, emedan man trodde,
Att ingen där bodde,
Men nu klinga där strängar, nu lyser där ljus.

Vi gingo så sorgsna och lärdes och trodde,
Att andar ej bodde
I naturens tomma bommade hus,
Att dess åbor sen sagans tid voro döde,
Och att allt var öde,
Men nu klinga där strängar, nu lyser där ljus.

Och vårt öra ånyo besälladt hörer,
I djupa körer
Hur andarne sjunga om dolda ting,
Och från otrons vintriga natt vårt sinne
Får hvila derinne
Vid stråldjupa härden i frändernas ring.

På festen.

Se ljusen skina, hör glam och skratt,
Som möter den sene gästen!
Godt folk vi möttes ej alltid så gladt,
Så civiliseradt och fint som i natt
Vid den fasionabla festen.

Se den mäktige herrn, som sin hyllning ger
Åt den stolta flickan där borta
Och så förbindligt och ödmjukt ler,
Fast tydligt nog han förmärker och ser.
Att i älskog han kommer till korta.

I sitt förra lif var han äfven så bård,
Men hon en vanför slafvinna,
För ringaste penning åt honom såld,
Att draga hans kvarnsten skoningslöst hålld
En arm och förtrampad kvinna.

Fast nu så litet som han hon mins,
Hvad hon lidit och hvad han förbrutit,
En aning, ett något i sinnet fins,
Som, vore han också den stoltaste prins,
Hennes hjärta för honom har slutit.

Hon skall kasta bort sig i natt åt en slusk
Och varda skandal och saga;
Hon skall enleveras i mörker och rusk,
Skall rymma sin kos med sin faders kusk —
Som hjälpt henne kvarnen att draga.

Se damen, som smäktar förgäfves där —
Bland kvinnorna är hon en sol och
Tillbeder en nybakad ung militär
Och mins ej i forntida hednisk myster
Hon offrat den pilten åt Molock.

Men nu är han rädd för elden och skyr
Att komma lågan för nära,
Och när hon sig närmar af kärlek yr,
Han undan prestinnans famntag flyr
Och tackar för mycken ära. —

Och presten där med en gudlig fras
På läppar af vinet tjocka,
Som tackar värden för godt kalas

Och vet hur förbindligt folk skall tas,
När bäst man sin hjord vill plocka.

Han var ej alltid så bibelsprängd,
Som nu han sin mening formar,
Men svartkonstformler i ramsors längd
Han rabblat och offrat mänskor i mängd
Åt Jubagrottornas ormar. —

Ja, I unga, som lustigt dansen och len,
Om I kunden er hågkomst samla
Och minnas så mången vexlande scen
Från flydda lif, där I mötts alltre'n.
I åldrar sagolikt gamla.

Och minnas, hur då I handlat och känt
Och hvarandra gisslat och stungit
Och som hexor för trolldom å båle brändt,
Och hvad händerop I mot himlen sändt,
Som i glömskans schakt ha förklungit.

Kanhända skulle er muntra bal
Ej synas er mer så ämabel
Men i dansprogrammen så månet val
I vrede strykas, och allt ert tal
Bli förbistringen likt i Babel.

Men kanhända också i er lätta dans,
Att så månet likgiltigt öga
Skulle skåda med varmare hängifven glans
I en likes själ och till kärlek vans,
Hvarom nu I drömmen så föga.

Om I mindens blott den förgångna tid,
Då hjärtan starkare häfdes
I stormande böljslag af ångest och strid,
Och offer af djupare glöd dervid
Med jubel gåfvos och kräfdes.

Anglosaxiskans kärleksdröm.

Den älskade, som jag vill skänka min hand,
Hur skall jag som bäst mana fram
Hans drömda bild. I ett främmande land
Skall han höra hemma och räknas ibland
En föraktad och kufvad stam. —

På det att med gränslöst ödmjuk glöd
Jag honom må gengäld ge
För hela hans folks förnedring och nöd —
Att i kärleks stolthet och öfverflöd
Han må kvitta allt träldomens ve.

Och ju mera min stam förtrycker hans ätt,
Jag sona vill ångerfullt
Min part utaf allt, som vardt öfverträdt,
Dess mer honom unna herrskarerätt
Öfver mig hängifvande huldt.

Och har han stridt med förtviflad håg,
Men måst fly från en härjad strand,
Då vill jag vara den mjuka våg,
Som bär den slagne på irrande tåg
Till drömmarnes ljusa land.

Och söker vid smärtans kramp han nå'n gång
Någonting att slita i hårdt,
Då vill jag mig hålla till reds utan tvång
Och sjunga om offrande kärlek min sång,
Och mig varder att lida ej svårt.

Den hängifna.

Likt stjärnans guld, som gnistra, fladdra tycks,
Fast ej hon släcks och ur sin bana rycks
Så är ditt väsens sprittande musik
På glada infall väna nycker rik.

Men från den kärlek, som hängifvet stor
Med helig glöd uti ditt hjärta bor
Du viker i din själ så litet af,
Som stjärnan från sin ban i eterns haf.

Som hvarje natt ifrån sitt ljusa tåg
Hon sjunker ned i någon fjerran våg,
Hvars dunkla svall hon med sitt skimmer strör,
När vinden drömmande dess yta rör,

Så älskar äfven du att hvarje kväll
I drömmars haf försjunka vemodssäll,
Uti en våg, som fjerran, fjerran för,
Som allt ditt väsen med sitt skimmer strör.

Leende och tårar,

Uti ditt leende en skymt
Af himmelen är spord
Och i din tår, som gjöts så grymt,
Af smärtförklarad jord.

Nej, i ditt leende jag ser
All jordens eld och rus,
Och enda rätta spegeln ger
Din tår åt stjärnors ljus.

Ty sammangjuts likt ve och väl
I leende och tår
Så himlens glans som stoftets själ,
Som hän mot ljuset trår.

Och hvad din andes lif försmällt
Som hafvet djupt och klart
Blir när du ler ur tårar sällt
På jorden uppenbart.

Din tåligt kärleksvarma tår
I tidens vintersnö
Är som af evighetens vår
Den första droppens tö.

Men skönhetsgåtan, som jag fann
I dina ögon le,
Till hennes lösning himlen kan
Allena nyckeln ge.

Kärlekens makt.

Så genomträngande är kärleks makt,
Så vidt dess valde sig i Alltet sträcker,
Att när han ej ett äskadt eko väcker,
Men tvangs att rygga sorgset och försagdt,
Han kan likväl ej utan gensvar blifva,
Men har förmåga att som ande gå
Långt bortom synrand, sällsamt dunkelblå,
Och der ett annat bröst till kärlek lifva,
Som då i drömmar skådar älskar'ns bild
I idealisk strålgans hög och mild.

Och denna andra, som din kärlek vinner
Med omedveten kraft och andeflygt,
Är mera lik den urbild, hvarför skyggt
I hjärtats helgedom ditt altar brinner,
Än den gestalt, som ungt emot dig log,
Hvaråt förgäfves du ditt rökverk tände,
I ty att ögat, endast vilsetog,
När idealets bild det igenkände.

Så utaf kärlek ej ett hjärta slår,
Som ej utaf ett annat gensvar får.
Ty fins på hela vida jorden ingen,
Som när ett väsen älskar djupt och rent,
Vill med dess varma längtan bli förent,
Så skall en ängel uti stjärneringen

Magnetiskt röras af dess varma bön,
På himlens sed till ömhet redobogen,
Skall bida bortom grafvens portar trogen
Med kärlekens och saknans ljusa lön.

Från dunkel till ljus.

Mullens dunkla saft, i dagen
Genom plantans stängel dragen,
I dess skära daning manges
Och af ljuset genomtränges.

Och till ännen, ljusa, rena,
Skumma stoffer sig förena
Värmda i de genomklara
Eterfina ådrors skara.

Fram i blomman sist de blänka,
Plantans högsta lif att länka
Och som doft sig i den vida
Sommarblåa rymden sprida. —

Att med släktet sig förena
Och dess stora daning tjäna
Själar dragas blomsaft like,
Ur det omedvetnas rike.

De i skickelsernas strömmar
Danas om vid varma drömmar,
I den lifsprocess, hvars alla
Ådror strålar genomsvalla.

Släktets högsta lif i skära
Himlasynner sist de nära
Och sig ändtligt i den vida
Rymd som andeskaror sprida.

Det osynligas makt.

Genom tiden, genom rymden ryter
En för oss osynlig andestorm.
Jagadt af dess ilar lifvet byter
I oändlig vexling böljeform.

Hjärtats droppe, som i svallen gungas,
Vet ej af den stora stormens makt,
Hvaraf hafvets vilda massor slungas
Upp och ned i djupa böljeschakt,

Ej den riktning vindens vingar styra
Hän emot en fjärran okänd kust —
Känner endast vågens dunkla yra,
Höjd och sänkt i smärta jämt och lust

Ryckes blott framåt och måste följa
Öfver tusen sjöars kam och däld,
Kan nå'n gång på spetsen af en bölja
Flyktigt spegla himlens ljus och eld.

Men den andestorm, som världen tvingar
I sin ban till ändlös böljegång,
Osedd ofvanför i etern svingar,
Ohörd dånar han som sfärers sång.

Tankens makt.

Uppfinningarnes moder nöden är —
En sanning, som ej endast gäller här
Om hvad, som jorden och dess ting tillhörer,
Men ock i mångt, som himmelriket rör
Och andens lif — När du inom dig känner
Okufelig lust att uti lifvets fejd
De svaga bistå, alla dina vänner,
Som trampas ned i myllret utan hejd,

Och du är maktlös sjelf och öfvergifven
Och är för Mammons gyllne sölskensgunst
I djupsta nedan och af ödet drifven,
Förutan fäste liksom moln och dunst,
Ej himlens mening är, du bör besinna,
Att i så ringa hinder du skall finna
En torftig ursäkt att ditt uppsåt svika
Att bringa hjälp i nöden dock till slut —
Nej, drifven ytterst hän på branten ut,
Du tvingas skall att utur andens rika
Som hafvet outtömliga förråd
Frammana nya krafter, utväg vinna
Att med ett oförväntadt viljedåd
Till den betrycktes bistånd ändtligt hinna.

När det dig brister guldets yttre makt,
Hvarmed du eljes kunnat lättvindt slösa,
Du drifts att söka då det djupsta schakt,
Hvarur oändligt du kan bistånd ösa:
Den djupa hjälpsamhetens åder, som
Du eljes gick förbi med fyllda pungen
Och som förut dig ej tillsynes kom,
Fastän utur ditt väsens källa sprungen —
Du kan då rikta all din viljas glöd
Fördoldt att bringa hjälp och understöd —
Ej blott en flyktig önskan som försvinner,
Nej, men en lusta djup och intensiv
Liksom en dödssynd, hvilken genombrinner
Din kropp och själ och fyller allt ditt lif,
En outsläcklig åtrå af hvars lågor
Frammanas eruption på eruption
Af viljekraftens heta lavavågor
Ifrån en inre genomglödgad zon —
Då skall du finna, att fast hindren hopats
Liksom en mur förutan remna i,
Förmedels något sällsamt trolleri,
Som fritt må nämnas slump, de undansopats.
Se molnet, som för vinden maktlöst dref,

Elektriskt sig med viljekraftens råga
Har mättat tills det födt en ljungeldslåga,
Som klippornas inelfvor sönderref.

Hexeri och domdagsfruktan.

Det späda barn, som har sig illa bränt,
Skrer elden sen, fast ej han medför fara,
Utaf instinkt vid dunkelt minne bara
Af lågans kyss, som det en gång har känt.
Så kan från något i en urtid hänt
Man detta fasans vilda rus förklara,
Som barnsligt släkte grep med hemsk magi
I domdagsskräck och dunkelt hexeri.

Fast vetenskapers vetenskap var död,
Och endast sällan ens man trolldom lärde,
Instinkten mindes dock, hvad ång'st och nöd
I forna lif den åt vår jord beskärde,
Och därför sen, när blotta ropet ljöd,
Att det igen var hexeri å färde,
Man slog besinningslöst åt alla håll,
I hopp att ändå dräpa något troll.

Ty döden endast minnets bild försvagar,
Ej plånar helt, och huru trolldom satt
En gång på tronen i Atlantis dagar
Och kräpde hejdlöst ång'st och tårars skatt
Och oåtkomlig skref för världen lagar
Och jagade förskrämda byten fatt,
För fantasiens blick på nytt sig tedde,
Som i den spädes dröm den eld, som svedde.

Och kataklysmerna, som sedan följde,
Då världen sig i namnlös vända vred,
Då syndafoder hennes yta sköljde
Och ryckte folkens millioner med,
Då djupets eldhärd brast och landen höljde

Och öfver jord och himmel lågan spred:
Det vrånga släktet blott till rättvis tuktan —
De födde farsot sen af domdags fruktan.

Nu vet jag väl o I, som hyllen skalet
Af vetenskap med edert fynd tillfreds,
Att om uti er högförnäma krets,
Som på ett kuriosum faller talet
På den förklaring här jag haft tillreds,
I skolen hånle åt nånting så galet
Och i er själfbelåtna håg ej fatta,
Hur man åt sådant annat kan än skratta.

Men mer betydningsfullt kan ej citeras
Vårt kända: »Skrattar bäst, som skrattar sist».
Med undran det en gång skall diskuteras,
Hur så totalt er själ sin synkraft mist,
Och eder hjärnas underbara brist
Skall strickt fysiologiskt kommenteras
Af eder själfva uti lif, som stunda,
Då allt är mycket, mycket annorlunda.

Rivalité.

Måhända vuxit har i kraft din själ
Mer än de flestas. — Djupt utur äoner
Erfarenheter utaf ve och väl
Den närt och fyllt med underbara toner
Och med inbillningskraftens fria spel,
Som i en frisk kaskad mot ljusets zoner
Uppdrifver lifvets gråa våg och splittrar,
Att hvarje droppe himmelsk känsla glittrar.

Måhända kan med slika gåfvors tal
Du kufva hjärtan mera än de flesta
Och vinna deras fria kärleksval
Emot en mera svag och torftig nästa,
Som får besviken rygga med sitt kval,
För hvarje gång du vill din makt befästa,

Och i en värld, där vrångt och fåvitskt dömes,
För sina segrar tjusarn högt berömmes.

Men kanske tog du i ditt öfverflöd
Från din rival och glupande förtärde
Den eftertrådda beta kärleksbröd,
Som i hans armod arma hjärtat närde —
Liksom en fullväxt man helt fräckt med stöd
Af styrkan, åldern åt hans arm beskärde,
Dref späda barnet, som af hunger kvider,
Bort från den mjölkttår, som det fann omsider.

Kärlekens hopp.

En gång, när hvarje gröfre jordisk brånad
Från mannens liksom kvinnans sinne flytt,
Skall kärleken likväl stå kvar — dess spånad
I mera själiskt fina garn förbytt,
Och denna kvinnligt varma offertrånad,
Vi nu ren finna, vakna skall på nytt,
Skall uti ord och handling genomskina
När känslorna af lägre glöd förtvina. —

Skall söka uttryck då i mera sköna
Symboler, ännu obekanta här,
Men som där ofvan änglars samlif kröna,
Med klangglans fylla himlens fria sfär.
Dem skola mänskor först på jorden röna
Och sen än mera rikt bak döden där —
Och såsom själ och kropp till ett sig sluta,
Skall himlen sig med jorden sammangjuta.

Och sådan kärlek släktet skall anamma
Liksom en ny och uppenbarad lag,
Som från än högre gudomsråd ses stamma,
Än det som i vår ålders gryningsdag
På Sinai budord gaf i rök och flamma
Utaf ett mer bokstafligt yttre slag;
Ty himlen städs står gifmildt redobogen,
När jorden varder högre kunskap mogen.

Till evigheten.

Du är vår käresta, som mången kulen
Och enslig stund smög till vår sida tyst
På aningarnes mötesplats förstulen,
Som saligt hemligt famnat oss och kysst,
Symboliskt oss med trohetsring begåfvat,
Som skådat med en blick så djup och mild
Uti vårt sorgsna öga, och som lofvat
Att snart ej lefva från vår åtrå skild.

I hafsens djup.

Se dessa väsen, hvilka skenbart dömdes
Att hopplöst trefva kring i djupets slam,
Så evigt som i etern genier sväfva
På lätta vingar flödande af ljus,
Utveckla dock af någon dold impuls
Igenom tåliga och tysta åldrar
I sina organismer gömda bubblor
Af luft, som bära dem likt lätta vingar
Mot hafvets yta jublande i böljgång,
Och öfverstrålad utaf solens ljus.

I mänskossjälen, dömd att dunkelt trefva
På djupen här, att myllra liksom skuggor
Af löf i skogens natt, likt urvärldshimmel
I oceanens röda bottenlam,
Utvecklas äfvenså af någon dold
I längtan ammad evighetsimpuls
Simblåsor af eteriskt ljusa tankar,
Som höja oss igenom världens vatten
Igenom ändlös brusfylld ocean
Med ständigt lättad barm dit upp, dit upp,
Där tallös här af ljusa andar jublar
Likt klara böljor åt att öfverstrålas
Oändligt fritt af andesolens sken.

Vandrarens sång.

Fast det tyckes, som rastlös jag vandrar min ban,
Är det villa,
Ty mitt öga på världenes blå ocean
Ser helt stilla. —

Och förbi mig likt slätter och dalar och fjäll
Böljor jaga.
Emot vidder, som purpras af sjunkande kväll,
Hän de draga.

Där är hvirflande storm, där är klagolåt:
Böljor stupa,
Men förbi är det skydrag, som sänkte min båt
I det djupa.

Likt en bubbla, ett töcken, som vemodsfyllt rörs
Öfver vågen,
Min hänflyende vålnad till ytan nu förs
Stum i hågen.

Men i vågornas brusande, tumlande spel,
Där det jaktar
Uti jublande kvidan, att åter ta del
Ej han mäktar.

Han blott drömmande blickar kring blå ocean.
Ser dess vatten
Uti färgdunkelt skiftande svall gå sin ban
Emot natten.

Endast ett.

Om endast ett har tanken till att sköta,
Om hvad för sällsamt, oförväntadt allt
Bak dödens portar skall vår spaning möta
I ändlös himmels, ändlöst hafs gestalt.
(Ej andra mindre bilder här sig lämpa)

Det är, som när mot fjällets fjärran kam
Vi med förväntansfulla fjät oss kämpa
Och undra, hvad för syn skall stråla fram,
När, upp till klippans högsta murar hunna,
Vi åt den andra sidan skåda kunna.
Kanhända skall med saken så befinnas,
Att nejden där, som tänds i solens sken,
Från andra håll vi ofta skådat ren
Och nu dess fält och dalar plötsligt minnas.
Ja, när vi spana sist med framsträckt hals
I dödens vägkrök och med blick förveten,
Vi finna kanske strax, att evigheten
Ej synes främmande och okänd alls.

Jordens ofullkomlighet.

I sfärernas musik, hvars toner ej förstumma,
Vår jord blott stämmer in likt stridens dofva trumma.
På himlens blomsterplan med knoppar utaf ljus
För andars öppna blick är skuggan hennes grus.
Dess dunkla formers tal, på harmoni besvikna,
Gestalter från en zon mer upphöjd efterlikna
Blott ofullkomligt matt, som lundens skuggor lätt
En bleknad teckning te af trädens silhuett —
Så litet, som den bild, de öfver marken slunga,
Af gröna kvistars nät, som fritt i luften gunga,
Förmår att ge begrepp om rymdens blåa hus,
Där kronan luftigt rörs i sol och sommarsus,
Så föga hvarje ton, hvar bild, som jorden närer,
Oss skänker ett begrepp om dessa rena sfärer,
I hvilka tingens själ af skönhet och förnuft
Dväljs, trädets krona likt i vårens blåa luft.

Indianen.

När ingen fara sågs i fjärran eller hördes,
Och tåget glädtigt skred, och alla tungor rördes,
Han tyst afsides gick och emot markens grund

Med örat vaksamt tryckt han lyssnade en stund,
Liksom med trumpen håg han sorglöshetens gille
Med någon svårtydd suck ur djupen störa ville —
Klart glänste solens sken på fält och böljor blå,
Och himlen molnfri var — Hvad hörde han väl då?
Mån' fjärran ljungeldsdån, som mellan klippor skrällde,
Och huru floden steg och hur orkanen svällde!
Se, hur behagligt här sig öfver nejden strör
De lätta hindars flock, då rysande han hör,
Hur, liksom hafvet vråks i bränningar och vågor,
Millioner bufflar fly för präriebrandens lågor —
När karavanen här till efterlängtnad rast
Sig hejdar sorglöst ren och hvilar ljuft — med hast
De ställa kosan hit, en hejdlös öfversvämning,
Som hvirflar bort likt flarn hvar mänsklig svag för-
dämning.

Ja, då vår glada tid så regelrätt går fram
Vid muntra strängars ljud och skämt och älskogs-
glam,
Då under palmers skärm man redan ser de flesta
Behagligt reda sig att ta en skön siesta,
Då vill med dyster min jag hejda tyst min ban,
Och fast beledd liksom den vilde indian
Jag vill mot jordens sköt mitt öra vaksamt lägga
Och lyss, om hofvars dån jag hör, om hästar gnägga
Från en fiendtlig här i söder eller nord,
Om jag hör präriebrand och en förvildad hjord,
Hvars fötters tusental likt hafvets vågor stampa,
Hvars tummel sanslöst allt skall krossa och för-
trampa —
Om jag orkanen hör, om präriens stora ström
Sitt rike återtar och i en urtidsdröm
Omfamnar slättens vidd likt hafvet med sin bölja —
Så många stora ting lätt i dess sköt sig dölja:
Hus, hjordar, människor, allt, som fyller lifvets zon —
Ett sjunket tidevarf, en dömd civilisation.

Journal of the

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

